

Perustelut mikroliikenneluvan lupaehtoilille

1 Luvan rajaus

Luvan rajaus vain yhteiskäyttöisiin sähköpotkulautoihin perustuu siihen, että kaupungissa ei nykyisin ole käytössä kaupungin tai yksityisen tahon operoimaa kaupunkipyöräjärjestelmää tai muuta vastaavaa järjestelmää.

2 Luvan hakeminen

Lupa haetaan yhdeksi kaudeksi (kalenterivuodeksi) kerrallaan, jotta mahdolliset päivitykset lupaehtoihin tai rajoituksiin on mahdollista tehdä niitä havaittaessa kausien välillä. Luvan myöntäminen käsiteltiin kaupunkirakennelautakunnan kokouksessa 20.8.2025 ja päätettiin, että kaupungin liikenneinsinööri on jatkossa luvan myöntävä viranomainen. Liikenneinsinööri on jo aiemmin tehnyt yhteistyötä mikroliikkumista tarjoavien tahojen kanssa.

Mikroliikenneluvasta perittävää taksaa valmistellessa tarkasteltiin muita kaupunkiympäristöllä käytössä olevia tuntiperusteisia taksoja, arvioitiin luvan käsittelyyn käytettävää työmäärää sekä vertailtiin muiden kaupunkien määrittelemiä taksojen suuruuksia.

3 Liikennöintikausi

Mikroliikennettä ohjaavan lain myötä mikroliikenneluvassa voidaan säädellä kauden pituutta. Tähän nojaten lupaan lisätään liikennöintikausi 1.5. – 1.11., jonka ulkopuolella luvanvaraista toimintaa ei saisi harjoittaa ilman, että kaupunki on siihen antanut suostumuksen lupaehtoilissa mainituin ehdoin.

Kauden aloitus- ja lopetuspäivät on valittu siten, että oleellista liikenneturvallisuuteen, esteettömyyteen tai katujen- ja muiden yleisten alueiden puhtaana kunnossapitoon liittyvää estettä ei syntyisi. Kauden aloitusajankohdan määrittäminen perustuu muun muassa Ilmatieteen laitoksen lumitilastojen tarkasteluun (ensilumi, pysyvä lumi, lumen sulaminen), kaupungin kunnossapidon asiantuntijahaastatteluihin sekä aikaisempaan kokemukseen. Tässä on huomioitu talvikunnossapidon lisäksi myös keväinen katujen harjaus.

Lupaehtoihin on lisätty 30 päivän siirtomahdollisuus kauden aikaistamiselle tai viivästyttämiselle. Siirrosta sovitaan erikseen. Siirron voi tehdä kaupunki tai sitä voi ehdottaa hakija itse.

4 Pysäköinti- ja nopeusrajoitukset, ajokieltoalueet ja alueellisen ajoneuvojen enimmäismäärärajoitukset

Nopeusrajoitusalueiden määrittämisessä on huomioitu esteettömyys ja liikenneturvallisuus. Tori ja kävelykatu ovat kävelypainotteisia alueita, joissa muiden alueella sallituiden ajoneuvojen tulisi sovittaa ajonopeus kävelyyn ja näillä alueilla nopeus rajoitetaan olevan 15 km/h. Nopeusrajoitusta 20 km/h on käytetty alueilla, joilla se on perusteltua muun muassa tiheä kaupunkirakenne ja suuremmat liikennemäärät, kapea jalankulkijoille ja pyöräilijöille varattu tila sekä tehdyt liikenneturvallisuushavainnot tai huonot näkemät huomioiden. Nopeusrajoitusalueiden reunoilla on huomioitu siirtyminen rajoituksesta toiseen portaittain, jotta lautojen liian äkillinen nopeusvaihtelu vältettäisiin. Nopeusrajoituksia varten on tehty sähköpotkulautojen nopeuksien testaamista käytännössä.

Erillisiä yöaikaisia nopeusrajoituksia ei toistaiseksi esitetä asetettavaksi. Poliisilla on lakimuutoksen myötä paremmat mahdollisuudet puuttua alkoholin alaisena ajamiseen ja kaupunki seuraa tämän vaikutusta ennen yöaikaisten ajorajoitusten asettamista. Tilastotietojen ja kokemusten tarkentuessa yöaikaista ajo- ja nopeusrajoitusta tullaan seuraamaan tarkasti.

Suurin osa pysäköintirajoituksista on ollut käytössä jo aikaisemmilla kausilla. Uusina alueina on lisätty kaupungin hallinnoimien alikulkujen kohdalle pysäköintikiellot ja näiden lisäksi muun muassa keskustaan vilkkaille alueille on lisätty alueita, joilla pysäköinti sallitaan vain merkityillä paikoilla, esimerkiksi maalatuille pysäköintipaikoilla tai potkulautatelineillä. Kaudella 2025 aikana Kokkolassa on ollut käytössä pilottina lataus- ja pysäköintiasemia sähköpotkulaudoille (Standab) ja kokemukset näistä ovat olleen positiivisia. Reuna-alueilla pysäköintiä ohjataan käyttäjien käytössä olevan sovelluksen kautta ja hakijaa vaaditaan sisällyttämään sovellukseensa ohjeistus ajoneuvojen tieliikennelain mukaisesta pysäköinnistä. Näillä pysäköintiä koskevilla rajauksilla on tarkoitus selkeyttää pysäköintiä vilkkaammin liikennöidyillä alueilla, rajoittaa sitä vaarallisissa paikoissa ja samalla pyrkiä säilyttämään järjestelmän joustavuus mahdollisimman hyvin.

5 Lupaehtojen päivitys

Laissa liikenteen palveluista on maininta, että mikroliikennelupa saa sen voimassa ollessa liittää uusia ehtoja, jos muutokset ovat liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden taikka kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta välttämättömiä. Pääasiassa mahdolliset lupaehtojen päivitykset pyritään tekemään kauden vaihtuessa, mutta tarpeen vaatiessa Kokkolan kaupungilla on kuitenkin oikeus päivittää lupaehtoja kesken kauden. Kaupunki ilmoittaa muutoksista toimijoille välittömästi ja niiden toimeenpanon määräajasta sovitaan erikseen.

6 Ajoneuvojen siirrot

Laissa ajoneuvojen siirrosta on maininta, että mikroliikenneluvan ehtojen vastaisesti pysäköidylle ajoneuvolle saadaan suorittaa lähi- tai varastosiirto välittömästi. Kunnallinen pysäköinnin valvonta tulee tekemään sähköpotkulaudoille pieniä lähisiiroja (korkeintaan muutaman kymmentä metriä esimerkiksi risteysalueilla) ja ilmoittaa siirtojen tarpeesta kaupunkisuunnittelulle, jotta niistä syntyvää ylimääräistä työpanosta voidaan arvioida. Tätä tietoa voidaan käyttää lähtötietona mahdollisesti tulevaisuudessa määritettävän taksan tarpeellisuuden arvioimiseen.

7 Anonymisoidun datan luovutus

Laissa liikenteen palveluista on maininta, että mikroliikennelupa saa liittää ehdon anonymisoidun datan luovutuksesta. Asiakaspalautteiden osalta kaupungin palautepalvelussa on otettu käyttöön uusi "Sähköpotkulaudat" -aihealue, jolloin kaupungilla on myös mahdollisuus kerätä tätä tietoa kohdistetusti. Hakijan on kauden päätteeksi toimitettava anonymisoitua tietoa käyttäjien liikkumistottumuksista joko mikroliikenneluvan tai erillisen sopimuksen mukaisesti. Lisäksi toimijoille annetaan mahdollisuus tehdä kaupungin kanssa erillinen datanluovutussopimus tarkemman analysoinnin mahdollistamiseksi suunnittelun tueksi.

8 Seuraamukset lupaehtojen laiminlyönnistä

Laissa liikenteen palveluista on maininta siitä, millä tavoin kunta voi peruuttaa myönnetyn mikroliikenneluvan. Lisäksi laissa on maininta siitä, että lupahakemuksen yhteydessä saadaan pyytää lisäselvitys toimijan mahdollisuuksista noudattaa lupaehtoja. Määritelty lupaehto on tarkentava kuvaus siitä, minkälainen Kokkolan toimintamalli tulee olemaan tämän osalta.